

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

44. De prodicione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

turum, quod intendit, etiam positis medijs contententibus, & sufficientibus, venialiter peccat: est enim timor vanus.

Quintum est, qui sollicitus est extra tempus proprium, quo sollicitandus est, peccat ex se venialiter; vt, qui tempore Maii sollicitatur de vindemia. Quamuis sit prudentia respicere & sollicitari de futuro, hoc tamen est, quando in presenti possumus providere futuro: quando vero nihil possumus providere in presenti, aut non debemus, est vana sollicitudo & peccatum. Similiter peccat, qui, dum est in Ecclesia, sollicitus est de familia, & de re; non enim tali tempore sollicitudo hæc assumi debet: omnia enim tempus suum habent.

De prodicione.

CAPVT XLIV.

Tertia filia Auaritiæ, vt diximus, erat proditio. Hæc autem potest sic describi: *Manifestatio oculi illatini nocu- menti.* In qua descriptione sunt duæ partes.

Altera est, *oculi manifestatio*: prodere enim est manifestare id quod latebat. Tamen non in sola manifestatione consistit ratio prodicionis, vt quoddam vitium est, sed est necessaria altera pars, quod ista manifestatio sit inferens nocuumtum, seu apta ad inferendum nocuumtum ei, cuius occultum manifestatur; vnde, qui manifestat pecunias alterius latroni, vt eas capiat, dicitur ipsum prodere. Similiter, qui ciuitatem alicuius inimico tradit, dicitur etiam prodere. In vtroque autem casu est manifestatio quedam. In priori manifestatione est per verbum, in posteriori, per factum, dum viam capiendi ciuitatem ipso facto aperit.

Fit autem ista proditio quadrupliciter.

Primo, circa personas, cum prodit quis personas, ad nocuumtum ipsis inferendum, quo modo Dalida prodidit Samsonem, & Iudas Christum Dominum. Et hæc est graue mortale.

Secundò, circa res immobiles, vt, qui prodit castra, villas, ciuitates suorum dominorum, qui veri domini illarum sunt. Et hoc est mortale obligans ad restitutionem.

Tertiò, circa res mobiles; vt, qui abscondit alicuius pecu-

niam,

niam, vel vestes latroni ostendit, vt rapiat. Et hoc est mortale etiam obligans ad restitutionem.

Quartò, circa secreta; vt, qui alterius secretum aperit in eius detrimentum. Et hoc est etiam mortale, cum res est grauis, & quam celare tenebatur. His modis committi potest proditio: tamen ad maiorem declarationem aliquot dubia in capite sequenti examinare oportet.

De quibusdam dubijs circa proditionem.

CAPVT XLV.

Aliqua occurrunt dubia circa proditionis modos.

Primum est, an, si tyrannus aliquis iniuste detineat castrum, vel ciuitatem, vel villam alterius, liceat alicui Priuatae personae, quae sub potestate ipsius tyranni est, & cui est commissa cura illius castrum, ipsum tradere domino vero, tyranno infido. Ad hoc respondet Anton. 2. p. tit. 1. cap. 22. §. 7. & dicit aliqua,

Primum est, si, qui tradit castrum, facit hoc, cupiditate pecuniae, vel odio & inimicitia motus, vt sine praecipuo, tunc mortaliter peccat.

Secundum, quando id facit zelo iustitiae, licet cum spe pecuniae, non peccat mortaliter, si aliqua adsint conditiones, nimirum.

Prima, vt non sequantur mortes & occisiones hominum in tali traditione.

Secunda, vt non sequantur grauia scandala.

Tertia, vt dominus verus nequeat alia via recuperare tale castrum. His stantibus non esset peccatum; aliquo vero, vel omnibus deficientibus esset peccatum: & quia ferè semper vnū horum est, ob id, raro licet iste casus.

Dicit tertio Ant. quòd si quis etiam, his deficientibus castrum tradat, mortaliter quidem peccat, tamen ad restitutionem non tenetur, quia non rapit alienum à vero domino; immò reddit proprio domino, licet malo & indebito modo. Consentit his Tabien. ver. interrogatio. §. 19. & Armill. v. proditio. Et ita mihi videtur dicendum.

Aliud dubium est, an tyrannum, qui habet obsessam ciuitatem iniuste, liceat alicui priuato per proditionem occidere: v.g. an liceat medico ipsius, aut coco ministrare venenum